

Fjølmiðlar og løgtingið

Oddagrein

SUM lesarar okkara helst hava sæð, hevur Sosialurin nú aftur fólk á blaðmannaplássinum í lögtinginum. Tað er ikki tí, at hetta er nýkur sensa-
tion. Blaðið hevur javnan havt fólk í tinginum, men
nú hevur verið steðgur í eina tíð. Kortini meta vit,
at júst dekningurin av tingtilfarinum er av alstórum
týðningi fyri okkara demokrati - ja fyri okkum øll,
sum búleikast á hesum klettum og kanska ikki
minst fyri komandi ættarlið. Tað er m.a. í tinginum,
at karmarnir verða skaptir kring framtíðar sam-
felagið. Tá kanst tú so vera samdur ella ósamdur
við tað, sum verður sagt á tingi. Tann veruleiki
reingist tó ikki, at tað er her, at lógirnar, sum vit
annars skulu liva undir, verða samtyktar.

SUM heild má sigast, at umræðan í fjølmiðlunum av
tingarbeiðinum hevur verið í so tilvildarlig og eisini
ov lítil. Hetta kann ein kanska ikki lasta miðlarnar
fyri, tá hugsað verður um ta avarmarkaðu manning
teir hava ikki minst blaðini og kanska serliga Sosa-
lurin, sum kemur út fimm ferðir um vikuna. Útskift-
ing av fólki ger so eisini, at tú verður noyddur at
finna nýggj fólk til at taka sær av hesi uppgávu. Og
tað er júst tað, sum Sosialurin nú hevur gjørt.

Ein skal sjálvandi altíð vera varin ikki at lova ov
nóg, tí tað er ikki altíð mest stóðurnar loyva tær at
kunna liva upp til lyftini. Men vit fara so at royna
okkara besta netup út frá setningi, at tað heilt ein-
falt ikki má bera til hjá eini pressu at ignorera ella
niðurprioritera tingarbeiðið, nú hetta er so týd-
ingarmikil tættur í okkara samfelag.

OKKARA fólk á tingi komandi tíðina fer at lýsa tey
ymsu málini, sum verða lögð fram, men vilja so eisi-
ni fara víðari og djúpri tvis. Eitt nú greiða okkara
lesarum frá bakgrundini fyri einum lógarsuppskoti,
fyrirspurningi osfr. og ikki minst, hvørjar avleiðingar
v erða. Ein týðandi partur av hesi umræðu í blað-
um verða so eisini sjónarmiðini hjá teimum
mongu tingfólkunum og landsstýrismonnum.

HIGARTIL hevur tingið so havt eina 1. viðgerð av
einum tingmáli og hon snúði seg um uppskotið um
frískúlar. Hesa viðgerð umræddu vit væl og virðiliga
í blaðnum hósdagin. Og í blaðnum í dag viðgera vit
eitt annað mál, sum hevur verið frammi í tinginum.
Tað snýr seg um fyrirspurning viðvíkjandi Klaksvíkar
Sjúkrahúsi.

AT fjølmiðlarnir umræða tað, sum fer fram í lands-
ins parlamenti er ein sjálfvígja. At fjølmiðlafólk eru
til staðar undir umræðum av teimum ymsu málun-
um skuldi so eisini havt ta ávirkan, at tingmenn og
landsstýrisfólk vanda sær um orðini og gera sitt til,
at orðskiftið er sakligt og við skili. Sjálvandi
kunnu tey eisini royna at útnýta stöðuna og vóna,
at tey kunnu brúka/misbrúka fjølmiðlafólkini at
geva sær gratis reklamu fyri eitthvørt. Har mugu
tey so trúgva umaftur. Tað er ikki uppgávan hjá tíð-
indafólki at vera forlongdi armurin hjá politikar-
unum líka mikið hvønn flokk hesir politikarar um-
boða. Teirra arbeiði er objektivt, rætt og kritiskt
at endurgeva og víðgera sjónarmið hjá øllum polit-
iskum flokkum.

TAD skal vera vón okkara, at tey, ið manna tingið og
landsstýrið virða tey tíðindafólk, ið virka innan ting-
gátt og øvugt. Tað fer at tænademokratið verða best.

Sosialurin

Síðu 2 viðmerkingin

Vit mugu gera tær neyðugu broytingarnar

Tey mongu krøvini frá Danmark hava ikki havt ta positivu ávirkan, sum ætlanin var, og tí
eiga tey at verða broytt, og tey verða meira til ógagns, so leingi vit bert parkera okkara
arbeiðsfólk í einari skipan, sum ikki er naktandi, heldur enn at tey kunnu farið til arbeiðis
hvønn dag, tí uppgávan er »Arbeiði til allar hendur á sjógv og landi«.

Eg eri ikki fyrri at skaða tað, sum er í gongd, men eg eri fyrri at gera tær neyðugu
broytingarnar, so tað aftur verður livandi her á landi, skrivar Sverre Midjord

Tað fer ikki dagar framvið,
at ikki fjølmiðlarnir um-
ræða tað tiltakið, sum skuldi
ikkj bara bjarga, men meir a
fáa ferð á alt samfelagið, fáa
alt samfelagið í gongd aftur.

Hetta vóru góð tíðindi, tí
tað var stigur komin í, og tí
var tað neyðugt við fram-
taksfósum persónum, sum
ikkj bara trúðu uppá, at
hetta læt seg gera, men
vóru fúsir at vísa í verki, at
hetta ikki bara vóru orð.

Men tverri, hetta var
lættari sagt enn gjørt, og
persónliga meti eg, at tað
var skeivt av tí landsstýri,
sum eg eisini var partur av,
at vit, ið veruliga skóru all-
an stuðul til fiskivinnuna av
yvir ein kamb, tí nú skuldi
fiskivinnan klára seg sjálva,
istaðin fyri innferða eina
arbeiðsloysisskipan. Úrslit-
ið hava vit: arbeiðið er stöð-
ugt minnkandi, meðan stuð-
ulin til tey, sum av arbeiðs-
loysi bliva arbeiðsleys, er
stöðugt minnkandi.

Hetta er so sanniliga ein
skeiv gongd, sum ikki kann
halda fram, tí er einki ar-
beiði, so eru eingi fólk at
gjalda til hina skipanina.
Min persónliga meting er
tann, at tað var skeivt at
taka av stuðulin til fiski-
vinnuna, tí hann skapti ar-
beiði, og tað er tað, sum vit
manga. Tað eru tverri fleiri
politikarar, sum tverri ikki
eru av somu hugsan sum
eg, og millur. Teir eru teir
donsku myndugleikar nir,
sum í veruleikanum hava
bundio feroyingar á hond
og fót, tí teir í veruleikanum
ikkj skilja, at okkara víður-
skifti sum eitt oyggjaland
og eitt land, sum bert hevur
eina vinnu, vit kunnu ikki
sammetast við t.d. Dan-
mark. Viðmerkingin frá
danska búskaparmálaráð-
harranum Mariannu Jøved
sigur mær, at hon og
danska stjórnin ikki hava
skilt teir trupulleikar, sum
okkara fólk hevur, har ar-
beiðsloysi ríður okkum
sum ein marra.

Við øllum hesum hang-
andi yvir okkum, so var tað,
at Framtaksgrunnurin kom
fram sum eitt alt nativ fyri
at bjarga samfelagnum, og
fyri at fáa feroyingar at vera
heima á landi. Dansk stats-
ministarinn hevur sagt í ein-
ari røðu, hann heit, tá hann
vitjaði »Feroyingar, verið í
Føroyum, tí tit eru feroy-

ingar. Eg verði í Danmark,
tí eg eri danskar«.

Hetta er alt bara gott, um
livandi var her heima á
landi, men krøvini frá just
nevndu ministarum gera
tað næstan ómøguligt at
halda fram.

Fyri at venda gongdini
var eitt av krøvunum frá
donsku stjórnini, at vit
fingu boð um, at vit skuldu
sanera tey arbeiðsplass,
sum vóru. Tað vóru okkara
flakavirki, og tí bleiv Føroya
Fiskavirking smoygd yvir
høvðið á okkara samfelag.
Ikki kann sigast, at hetta til-
takið hevur roynst sera væl.
Veruleikin er tann, at tað
hevur skapt trupulleikar
heldur enn loyst teir, tí
veruleikin er tann, at tey
flakavirki, sum vóru væl
virkandi við egnum skipum
fingu ikki loyvi at halda
fram, virki, sum vóru ogn
hjá fakkflogum og bygdar-
fólkunum.

Eg fékk persónliga loyvi
at vera við, tá Tveroyrar
Kommuna og stjórnin í
Tveroyrar Flakavirki var á
fundi við Føroya Banka um
møguleikan at halda fram
uttan fyri tað ætlaða tiltakið
Føroya Fiskavirking. Fram-
søgumaður okkara á fund-
inum var býráðsformaður-
in Páll Vang, saman við for-
manninum í Tveroyrar
Flakavirki, sum eisini um-
boðaði fakkarsluna, hana,
sum ferð eftir ferð hevur
sett til fyrri at tryggja og
skapa arbeiðsplass til sínar
limir.

Biðið varð um, at vit
kundu fáa somu sømdir til
rakstur sum Fiskavirking.
Stjórnin í Føroya Banka, utt-
an iva settur av donsku
stjórnini, Benjaminsen av
navni, verandi stjóri í Fø-
roya Banka, var tá stjóri í
Sjóvinnubankanum, var
eisini á fundi. Svárið, vit
fingu var, at tað kundi ikki
verða talan um, at okkara
flakavirki kundi fáa loyvi at
halda fram. Um vit ikki tóku
av, so varð afturlitið, og
harvið vildi ein sera ring-
stada tíkið seg upp, so tá
Trygvi Guttesen í Dimma-
lætting nr. 7 frá 13. januar
1996 sigur, at tey flestu
valdu av egnum vilja at fara
uppí, er hetta ikki beint. Vit
høvdu einki val. Eg var eisi-
ni við tí panelfund í
Trongsivági, har fólk ið og
tey, sum skuldu taka av-

gerðirnar, fingi ta fatan, og
tað er eisini sagt, at hetta
virkið skuldi virka uttan
studning. Nú sigur stjórnin
tað beint øvugt. Hann sig-
ur, at Føroya Løgting forðar
fyri framleiðslu, tí studn-
ingurin er skerður, og held-
ur hann fram, at hann ikki
hevur álit á tí, sum figgi-
arnevndin sigur, har teir
hava sagt, at um studning-
urin ikki røkktur til, so vilja
teir veita meira. Sama
tryggjleika hevur sjálvur
landsstýrismaðurin sagt
frá. Hetta hevur Bjarti Mohr
onga trúgv til, tó hava hann
og virki hansara til dagin í
dag fingið stóran upphædd-
ir fyri at tað lokomotivið,
sum skuldi ganga uttan
studning, enn hórar.

Her er nakað, sum ikki
ruggar rætt. Tað má sigast
vera ein lógin stöða hjá ein-
um persóni, sum segði,
at hann vildi økja um solu-
virðið, tá hann bleiv stjóri
á Føroya Fiskasalu! Hvat er
so úrslitið? Í dag verður
boðað til uppboðssalu av
lutum hjá fyrrverandi
Fiskasaluni. Veruleikin er,
at um vit taka alt hetta, sum
er farið fram, fyri fult, so
verður Fiskavirking í dag
hildin uppi av teimum,
sum ganga arbeiðsleys, tey
skulu standa sum tryggjleiki
fyri, at henda fyrirtøkan skal
halda fram. Vit kunnu ikki
bara standa og hyggja at,
meðan alt fleiri og fleiri fólk
verða gjørd arbeiðsleys, tí
okkara rávora verður flutt
ótilvirkað av landinum. Eis-
ini okkara útróðrarfiskur fer
sama veg, og harvið skapar
hann ikki arbeiði her heima
á landi, men á fiskavirkjum
í Danmark og aðra staði.

Veruleikin er tann, at vit
mugu seta okkum niður og
loysa henda spurningin, og

hann kann loysast. Tað er
møguligt at skapa arbeiði,
um vit seta okkum saman
og gera eina roynd at loysa
málið. Tað kann gerast.

Tað er ikki rætt, at okkara
útróðrarfiskur verður út-
fluttur ótilvirkaður til at ar-
beiða víðari aðra staði.
Um hetta verður gongdin,
so ber bert tann eina vegin.
Hetta hevur rakt mong
plass í Føroyum, og her
kann Føroya Løgting ikki
lata standa til.

Eg verði noyddur at
spyrja: Hvor eigur í veru-
leikanum Føroya Fiska-
virking? Eg má víðganga, at
egetri púra samdur við John
Petersen úr Fólakflokk-
um, tá hann í morgunsend-
ing í útvarpinum nú um
dagarnar segði: »Tá tað bar
til at ognartaka til Fiska-
virking, so ber væl til at
ognartaka útáftur«, so at
aftur arbeiði verður at virka
okkara fisk til útflutnings.
Sum nú er verður hann bert
ótilvirkaður sendur til virk-
ingar í Danmark og aðra
staði, og hetta er eisini
galdandi fyri okkara út-
róðrarfisk.

I sendingini, sum var nú
um dagarnar, segði Mari-
anne Jøved, at feroyingar
høvdu í veruleikanum einki
skilt av tí, sum er farið fram,
tí um vit lótu øll flakavirki
uppافتur, so komu vit í
somu stöðu. Tað er ikki tal-
an um at gera nakað skeivt.
Tað, sum talan er um, er at
vit her á landi gera tað
møguligt, at okkara fiskur
verður virkaður heima hjá
okkum sjálvum, og ikki
sum nú, er grundarlag und-
ir arbeiðsplassum uttan-
lands.

Tey mongu krøvini frá
Danmark hava ikki havt ta
positivu ávirkan, sum ætla-
nin var, og tí eiga tey at
verða broytt, og tey verða
meira til ógagns, so leingi
vit bert parkera okkara ar-
beiðsfólk í einari skipan,
sum ikki er naktandi, held-
ur enn at tey kunnu farið til
arbeiðis hvønn dag, tí upp-
gávan er »Arbeiði til allar
hendur á sjógv og landi«.

Eg eri ikki fyrri at skaða
tað, sum er í gongd, men
eg eri fyrri at gera tær neyð-
ugu broytingarnar, so tað
aftur verður livandi her á
landi.

Sverre Midjord